

Керівництво підприємства обирає джерело фінансування після проведення фінансового аналізу, економічної оцінки енергозберігаючого проекту та енергоаудиту компанії. Проаналізувавши результати здійснених заходів та враховуючи особливості діяльності підприємства, обирається найкращий варіант з можливих механізмів фінансування проектів з енергозбереження. Запропоновані механізми дозволять, в основному, забезпечити джерелами фінансування енергозберігаючі заходи на перших етапах їх реалізації. З поліпшенням інвестиційного клімату в державі в цих обсягах фінансування поступово зростатиме питома вага банківського кредитування та власних коштів підприємств.

Література:

1. Закон України «Про енергозбереження» із змінами, внесеними згідно із Законом N 1026-V(1026-16) від 16.05.2007, ВВР, 2007, N 34
2. Бохонко М., Приступа М. Енергозбереження в Україні: правові аспекти і практична реалізація. – Рівне: Екоclub, 2011. 56- с.
3. Енергетичний менеджмент/ Ю.В. Дзядикевич, М.В. Буряк, Р.І. Розум –Тернопіль: Економічна думка, 210. – 295 с.
4. Проект енергетичної стратегії України на період до 2030 року та дальшу перспективу / А.К.Шидловський та ін. // Електронний журнал “ЭСКО”. – 2005. – № 11. – С. 242.

УДК 330.322.5:621.311.1

В.В. Скриль., к.е.н., доцент,
Т.В. Бугаєць, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ІЗ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стабілізація національної економіки є однією з найголовніших проблем економічної політики України, а її вирішення пов'язане з підвищенням ефективності інвестицій, адже їх обсяги на нинішньому етапі економічного реформування досить обмежені.

Особливостями інвестиційних проектів із енергозбереження є [1]: можливість реалізації бізнес-ідеї по впровадженню енергоощадної технології «під ключ» без початкових вкладень замовника; компенсація всіх витрат на проект за рахунок економії, отриманої в результаті впровадження технології енергоощадження; організація здійснення проектів через спеціальну енергосервісну компанію, банк, які несуть основні проектні ризики; енергосервісна компанія фінансує виконання проекту і гарантує щорічну економію коштів; термін реалізації проекту в межах від 5 до 15 років; сфера реалізації проектів із енергозбереження.

Механізм регулювання інвестиційної діяльності енергетичної сфери в Україні визначається Законами України «Про інвестиційну діяльність», «Про

режим іноземного інвестування», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про електроенергетику», «Про енергозбереження» та ін. Крім того, діє низка указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, які формують політику державного регулювання інвестиційної діяльності та енергозбереження в державі.

Джерелами фінансування проектів із енергозбереження можуть бути вітчизняні та іноземні банки, Державний фонд енергозбереження, портфельні фонди, приватні фонди, фонди допомоги, страхові та стратегічні інвестори. При цьому кожен із кредиторів надає такі кошти на вигідних для себе умовах.

На сьогодні згідно Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» було встановлено, що на реалізацію інвестиційних програм (проектів), що залучаються до спеціального фонду, передбачено отримати 6 млрд. 127,6 млн. грн., що на 995,7 млн. грн., або 19,4%, більше, ніж було затверджено на 2012 рік (5 млрд. 131,9 млн. гривень). Водночас, отримання коштів із зовнішніх джерел залежатиме від стану світового фінансового ринку і співпраці з Міжнародним валютним фондом.

Відповідно до законопроекту (розділ VI) на інші заходи передбачено спрямувати субвенції на загальну суму 9 млрд. 403,9 млн. грн., що менше, порівняно із затвердженими на 2012 рік, на 14 млрд. 531,5 млн. грн., або у 2,5 раза. Зокрема, планується надати у 2013 році з державного бюджету місцевим бюджетам субвенції на загальну суму 748,3 млн. грн., що у поточному році не надаються, з них на капітальний ремонт систем централізованого водопостачання і водовідведення – 600,0 млн. грн. У ст. 6 розділу VII передбачено встановити повноваження щодо надання державних гарантій на суму 50,0 млрд. грн., у тому числі: за рішенням Кабінету Міністрів України для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання - резидентів України державного сектору економіки для кредитування проектів інвестиційного характеру на об'єктах, що мають загальнодержавне значення; на підставі міжнародних договорів України (фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проектів розвитку економіки України).

Інноваційна діяльність у сфері енергетики України і зарубіжних країн супроводжується залученням капіталовкладень, розміри яких визначаються змістом і масштабом енергопроектів. Капітальні вкладення – один з основних видів інвестиції, які вкладаються як в самостійні інвестиційні проекти з енергозбереження, так і проекти, які є складовою частиною загальних проектів капітального будівництва.

Інвестування у розвиток ПЕК України здійснюється комерційними компаніями та державою в рамках таких механізмів: власні кошти, позикове фінансування; використання методів тарифної політики; прямі державні інвестиції (у тому числі зовнішні позики від міжнародних організацій); застосування методів непрямого стимулювання комерційних компаній (тимчасові сприятливі ставки оподаткування, скасування мит на ввезене устаткування, застосування прискореної амортизації).

Найбільш пріоритетним має бути фінансування модернізації, реконструкції та нового будівництва енергетичних об'єктів за рахунок залучення приватних інвестицій із мінімізацією навантаження на бюджет.

Наступним ключовим моментом інвестиційної політики української держави є приєднання до ЄЕС, що стало можливим після виконання Україною низки умов, висунутих країнами Енергетичного співтовариства (здійснення комплексу заходів з підвищення ядерної безпеки українських АЕС відповідно до вимог МАГАТЕ; гармонізація законодавства України у газовій сфері із нормами відповідних директив ЄС). Для України це дало нові можливості здійснення заходів із енергозбереження, а також одержання відповідних коштів на реалізацію проектів у сфері енергетики.

Експерти стверджують, що представлений Україною звіт про хід виконання Меморандуму (Брюсель, 25.02. 2013 р.), містив основні питання енергетичної галузі України, зокрема [2]:

1. Інтеграція енергетичних ринків: реалізація плану заходів щодо виконання зобов'язань у рамках вищезазначеного Договору; залучення допомоги ЄС для імплементації положень ДЕС; Європейською Комісією (ЄК) прийнято рішення про фінансування програми секторальної бюджетної підтримки в енергетичному секторі (45 млн. євро); укладення Угоди про фінансування програми «Підтримка впровадження Енергетичної стратегії України» (87 млн. євро, з яких 5 млн. євро - технічна допомога) (2008-2012 рр.); Урядом України врегульовано питання використання у 2012 р. коштів (441 000 тис. грн.), передбачених у Державному бюджеті для підтримки впровадження Енергетичної стратегії України на період до 2030 р., а наприкінці 2012 р. у рамках реалізації Угоди від ЄК отримано другий транш коштів у сумі 28,140 млн. євро.

2. Енергоефективність України: реалізована Угода про фінансування програми «Підтримка виконання Енергетичної стратегії України в галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії» в рамках Європейського інструменту сусідства та партнерства (загальна вартість – 70 млн. євро, з яких 63 млн. євро – бюджетна підтримка та 7 млн. євро – додаткова підтримка, до державного бюджету отримано 31 млн. євро); розроблений проект Національного плану дій з енергоефективності до 2016 року; реалізується проект Twinning «Удосконалення нормативно-правової бази у сфері енергетичної ефективності та її наближення до вимог законодавства ЄС», який спрямований на стимулювання енергоефективності та реалізації плану розробки стандартів з енергоефективності в Україні та ін. [3].

Отже, аналіз основних проблем інноваційно-інвестиційного розвитку ПЕК і їх вплив на основні економічні показники показав, що джерела фінансового забезпечення та шляхи стимулювання енергозбереження реалізованих проектів ПЕК в Україні можуть бути здійснені через певний механізм, який сприятиме приєднанню України до ЄЕС та прийняття низки законодавчо-нормативних документів, програм спонукає український уряд до комплексного реформування енергетичного сектору, що відкриває можливості для створення в Україні сучасної моделі енергетичного ринку, модернізації

існуючих газотранспортних та електричних мереж, а також для більш ефективного використання наявних ПЕР.

Участь України в ЄЕС дасть можливість модернізувати національний енергетичний ринок та економіку країни в цілому.

Література:

1. Про відповідність Енергетичної стратегії України на період до 2030 року сучасним викликам і загрозам у сфері енергетичної безпеки. Аналітична доповідь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/470/>

2. Інформація «Про імплементацію Порядку денного асоціації Україна – ЄС у 2011-2012 роках» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/.../Information_on_EU-Ukraine_AAg_Implement <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1887>

3. Оновлення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/control/uk/publish/article?art_id=222035

УДК 658.26

Т.В. Романова, к.е.н., доцент,
В.Е. Кравченко, студент,
Н.В. Сенченко, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Основою забезпечення усіх видів життєдіяльності суспільства була і залишається енергетика. На даний момент в галузі склалася критична ситуація з постачанням енергетичної сировини та сплатою за її споживання, а енергозбереження – єдиний шлях до покращення цієї ситуації та вирішення проблем в сфері споживання енергетичних ресурсів. Технічний стан підприємств енергетики в Україні характеризується критичним рівнем зношеності основних фондів (від 60 до 70%), збільшенням питомих витрат палива на виробництво електроенергії, зростанням витрат в мережах під час транспортування енергопродуктів. Підвищити рівень енергозбереження можливо за умов зменшення енергоємності виробництва, збільшення виробництва електроенергії за рахунок АЕС, застосування альтернативних видів палива. Крім того, важливим залишається питання вдосконалення правової бази. Так, питання енергозбереження регулюють п'ять Законів України, розроблено понад 50 нормативно-правових актів, понад 100 методичних документів, діють 40 національних (ДСТУ) та понад 60 міждержавних стандартів. За оцінкою експертів за рахунок енергозбереження Україна до 2020 року може заощадити близько 470 млн. тонн умовного палива, що відповідає зменшенню витрат на імпорту енергоресурсів приблизно на 38 млрд. дол [1].

Шлях по впровадженню енергозберігаючих технологій є складним та витратним через: